

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARAGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION : MAY - 2016
FIRST SEMESTER

Subject: Local Self Government in India – I (POCB-111/PCBCS-113)

Date: 28/05/2016

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instruction : All questions are compulsory.

Q. 1. Answer the following the multiple choice questions. (5)

- 1) -----Samiti's Recommendations regarding Panchayat Raj structure submitted to government of India in 1957.
 - a) Vasant Rao Naik
 - b) K. Santhanan
 - c) Bongirwar
 - d) Balwant Mehta.
- 2) In -----Maharashtra State introduced Panchayat Raj System.
 - a) 1961
 - b) 1963
 - c) 1962
 - d) 1978
- 3) -----commission recommended two layer Panchayat Raj System.
 - a) Vasant Rao Naik
 - b) Ashok Mehta
 - c) G.V.K.Rao
 - d) Balwant Mehta
- 4) In -----73rd Constitutional Amendment Bill was passed.
 - a) 1993
 - b) 2004
 - c) 1986
 - d) 1996
- 5) -----the Finance Commission recommended to include Panchayat's share in central revenue.
 - a) 10
 - b) 13
 - c) 12
 - d) 14

Q. 2. Answer of the following questions in short. (Any three) (15)

- 1) Explain importance of Decentralisation in Panchayat Raj System.
- 2) Explain important steps of evolution of in Panchayat Raj System.
- 3) State local Self Governments Necessity & its attributes.
- 4) State challenges before Local Self Government.
- 5) Discuss : recommendations of 'Balwant Mehta Committee.'

Q. 3. Answer the following questions. (Any Two) (30)

- 1) Explain 'Community Development Programme'.
- 2) Discuss; '64th Constitutional Amendment Bill 1989'.
- 3) Comment on Panchayat Raj and evolution of local leadership.

Q. 4) Write Short notes (Any one) (10)

- 1) Explain formation tenure and election of Z.P. according to Z.P Act. 1961.
- 2) Explain Rights and Responsibilities of Z.P President.

मराठी रूपांतर

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

प्र. १. खालील रिकाम्या जागा भरा.

(५)

- १) -----समितने पंचायतराज्य व्यवस्थेसंबंधीच्या शिफारशी भारत सरकारला १९५७ साली सादर केल्या.
अ) वसंतराव नाईक ब) के. संतानम
क) बोंगीरवार ड) बलवंत मेहता
- २) -----साली महाराष्ट्र राज्याने पंचायतराज्य व्यवस्थेचा स्विकार केला.
अ) १९६९ ब) १९६२
क) १९६३ ड) १९७८
- ३) ----- समितीच्या शिफारशीनुसार पंचायतराज्य विद्विस्तरीय असावी असे सुचविले.
अ) वसंतराव नाईक ब) जी.व्ही.के.राव
क) अशोक मेहता ड) बलवंत मेहता
- ४) -----साली भारतीय संविधानातील ७३ वी घटना दुरुस्ती केली.
अ) १९९३ ब) १९८६
क) २००४ ड) १९९६
- ५) -----व्या वित्त आयोगाने शिफारस केली की, 'केंद्रीय महसूलात पंचायतीला वाटा ठेवला जावा.'
अ) १० ब) ३३
क) १२ ड) ११

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(१५)

- १) पंचायत राज व्यवस्थेतील विकेंद्रीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
२) भारतीय पंचायतराज्य व्यवस्थेतील उत्क्रांतीचे महत्वाचे टप्पे नोंद करा.
३) स्थानिक स्वराज्य संस्थेची गरज आणि गुणधर्म मांडा.
४) स्थानिक स्वराज्य संस्थेपुढील आवाने विशद करा.
५) बलवंत मेहता समितीच्या शिफारशीची चर्चा करा.

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

(३०)

- १) 'समुह विकास' कार्यक्रमाची ओळख करून द्या.
२) ६४ वी घटनादुरुस्ती बिल १९८९ ची चर्चा करा.
३) पंचायतराज आणि स्थानिक नेतृत्वाची जडण-घडण यावर टिपण लिहा.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणताही एकावर टिप लिहा.

(१०)

- १) महाराष्ट्र १९६१ जिल्हा परिषद समिती अधिनियमानुसार जिल्हा परिषद रचना, कार्यकाल आणि निवडणूक इ.विषयीच्या तरतुदी सांगा.
२) जिल्हा परिषद अध्यक्षांचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.